

Broederschap van Sint-Guido lezing door Jan Longin op 13 maart 2005

bron foto : <http://www.broederschapheiliguido.be>

Naar aanleiding van het Sint-Guidojaar menen we er goed aan te doen om een verslag van een lezing die gegeven werd door de toenmalige voorzitter van het Broederschap van Sint-Guido, de heer Jan Longin, op 13 maart 2005 voor onze kring, beter bekend te maken.

Het geheel werd geacteerd door ondergetekende.

Meer dan waarschijnlijk is het Broederschap van Sint-Guido de vereniging die op Anderlechts grondgebied al het langst bestaat. Het reglement van de Broederschap werd gepubliceerd in 1863 en 1923.

In vroegere tijden was een van de hoofdbezigheden van het broederschap, het organiseren van de processie van de Heilige Guido.

bron foto : <http://www.feestelijkvlaanderen.be>

Sint Guido zou geboren zijn in Anderlecht, doch volgens ons in Sint-Agatha-Berchem rond 950 en hij is overleden op 12 september 1012.

Hij stamde uit een landbouwersgezin en was zelf een boerenknecht. Hij is ook een tijdje koster geweest. In Como en Bergamo (Italië) is hij patroon van de lokale kerk omdat hij patroonheilige is van de koster.

Daarna is hij handelaar geworden om tenslotte pelgrim te worden die naar Rome trok en het Heilige land (gedurende zeven jaar). In Rome heeft hij een kannunik met zijn gevolg ontmoet die kwam uit Anderlecht.

Zijn levenswijze heeft veel invloed gehad op de lokale bevolking. 50 jaar na zijn overlijden begon een grote verering. Iedereen kent al de legende van de Heer van Anderlecht die toevallig met zijn paard op het graf van Sint-Guido kwam waardoor het dol werd en zich te pletter liep op een muur. Van toen af startte de Sint-Guido-verering en een massale toeloop van bedevaarders naar Anderlecht.

Het kapittel van Anderlecht heeft toen het leven van Sint-Guido beschreven en uitgegeven, maar er staan heel wat twijfelachtige legendes in vermeld.

Alleszins komen gelovigen naar Sint-Guido omdat ze overtuigd zijn dat hij kan helpen tegen kinderziekte, rode koorts en als bescherming van de hoevedieren.

In Brussel werd het Broederschap van de koetsiers opgericht bij de Zavelkerk. Zij kwamen ook hun heiligen vereren in Anderlecht (de Paardenommegang bij Pinksteren).

Zeventig jaar na zijn dood heeft de bisschop van Kamerijk Sint-Guido heilig verklaard.

In 1112 heeft men zijn graf geopend en zijn beenderen gewassen.

In 1819 (onder het bewind van koning Willem I) kreeg de gemeente Anderlecht toelating om de Heilige Guido op te nemen in het wapenschild van de gemeente.

bron foto : <http://nl.wikipedia.org/wiki/Anderlecht>

In 1825 werd de veemarkt toegestaan in de gemeente.

Al die tijd was er ook een Paardenommegang waarbij men met koetsen driemaal rond de kerk diende te gaan en de winnaar mocht in de kerk binnen en kreeg een hoge hoed met rozen.

bron foto : VisualLightBox.com

De bedoeling van het Broederschap van Sint-Guido was vooral de organisatie van de processie. Daarvoor hadden ze een eigen reglement.

In 1531, volgens anderen in 1631, maar waarschijnlijk veel eerder, werd het Broederschap opgericht. Tijdens de Franse Revolutie was de Broederschap niet actief.

Er waren vijf proosten en de erfproost (dit was de parochiepriester). Ze hadden schatbewaarders, boetemeesters en secretarissen.

De kas werd bijgehouden door één schatbewaarder samen met één secretaris en een erfproost.

Ze hadden elk een sleutel en de kas ging slechts open met de drie sleutels samen.

Vier mantel dragers van het Broederschap van de Heilige Guido: (vlnr.) William Wagemans, François Demol, Walter Vandenbossche en Jean-Paul Petrus. (© Saskia Vanderstichele)

Uit het reglement van 1923 leidt men af dat men om lid te worden van het broederschap men tweemaal door de proost diende te worden voorgesteld. Iemand die slechte daden gesteld had, schuldig was aan dronkenschap of zijn Pasen niet gehouden had, kon geen lid worden.

Bovendien mocht men als lid geen bestuursfunctie weigeren tenzij men niet geleerd was of men bereid was tot het betalen van een boete van 2,- BEF.

Ieder lid moest maandelijks een bijdrage betalen ten belope van 50 cent. Het tarief werd hoger hoe ouder men werd. Dit gold trouwens ook voor het inschrijvingsgeld.

Er werd een vergadering gehouden eenmaal per maand op een zondag afwisselend in drie cafés.

De boeten werden uitvoerig beschreven en bijgehouden. Zo moest men zeker aanwezig zijn op de vergaderingen en op de processie.

De processie had zeker in die tijd een godsdienstige inslag met o.a. een verwijzing naar Onze Lieve Vrouw en het leven van de Heilige Guido.

Pastoor Pêtre heeft jarenlang inspanningen geleverd om voldoende paarden te verzamelen voor deze processie en lukte daar ook enkele jaren in, doch na een tijdje doofde dit alles uit.

Sinds enkele jaren is er opnieuw een stoet die echter niets godsdienstig meer heeft en die ingericht wordt door een vzw die losstaat van het Broederschap.

Wanneer een broeder, d.w.z. een lid van het Broederschap overlijdt, heeft hij recht op een begrafenis met drie priesters en werden de klokken geluid. Dit is een gebruik dat in voege was tot in de jaren '60. Het was ook een ongeschreven regel dat men altijd een reserve hield van 600 BEF. Wat men meer had, mocht men besteden aan een maaltijd.

In 2005 waren er nog 62 “broeders”.

Enkel de vaandeldragers hadden het recht om de vlag te dragen. Zij waren meestal met drie.

Sinds enkele jaren tracht men als er iets speciaals gebeurt in de kerk om er bij te zijn (bv. de inwijding van de deken, de herinwijding van de grafsteen van de Heilige Guido, etc.)

In 1984 heeft men bovendien nog iets samen georganiseerd met het Broederschap van de koetsiers.

De toenmalige voorzitter stelde dat vanaf zijn intrede in 1965 hij slechts één herberg kende waar het broederschap samenkwam, nl. de “Pavillon d’Anvers”. Er waren dus op dat ogenblik zeker geen drie meer.

Daarna is men uitgeweken naar de Adolphe Willemijnstraat en sinds twee jaar vergadert men in Sint Anna Pede.

Bij de banketten zijn nu ook de vrouwen toegelaten en het banket wordt jaarlijks georganiseerd in oktober.

Het lidgeld werd bepaald op 20 € per jaar en er zijn geen boetes meer.

De vlag van het broederschap werd geschonken aan het archief van de gemeente. Het was dat vaandel dat vroeger hing in de herberg 'Pavillon d'Anvers'.

De Anderlechtse wijken Broeck en Neerpede hebben altijd de meeste leden geleverd. Meestal schommelde het ledenaantal tussen 80 à 90.

Er is nooit bezwaar tegen geweest dat Franstaligen lid werden van het broederschap, maar alle documenten werden opgesteld in het Nederlands.

Men heeft in totaal nog een zeventigtal mantels die al jaren meegaan, waarvan er een dertigtal gekuist zijn en zij werden bewaard in de Aumalestraat in een gebouw toebehorend aan de gemeente.

Thans bewaren bestuursleden hun mantel thuis.

De spreker haalde aan dat er geen georganiseerd archief was van het broederschap en dat hij zelf alles thuis bewaarde.

Het Broederschap werd terug actief na de Franse Revolutie in 1832. Het kapittel in Anderlecht werd gesticht in 1078.

§§§§§

geacteerd door Myriam Van Varenbergh